

**Konferencja naukowa
o kształceniu muzyków kościelnych na Śląsku
(Kamień Śląski, 21-22 XI 1995)**

W ramach obchodów 20-lecia Studium Muzyki Kościelnej w dniach 21-22 listopada 1995 r. w Centrum Kultury i Nauki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego w Kamieniu Śląskim odbyła się międzynarodowa sesja naukowa zatytułowana: "Kształcenie muzyków kościelnych na Śląsku" Jej organizatorem był Zakład Muzyki Kościelnej Wydziału Teologicznego UO. Przybyłych na obrady referentów, gości i innych uczestników powitał ks. prof. dr hab. Helmut J. Sobeczko - Dziekan Wydziału Teologicznego UO, zaś słowo wstępne wygłosił Rektor tejże uczelni prof. dr hab. Franciszek A. Marek.

Pierwsza część obrad koncentrowała się na tematyce liturgiczno-muzycznej, ujętej w perspektywie historycznej w odniesieniu do terenu metropolii gnieźnieńskiej i należącej do niej diecezji wrocławskiej. Najpierw ks. prof. dr hab. Ireneusz Pawlak (Lublin) dokonał charakterystyki wykonawców jednogłosowych śpiewów liturgicznych w katedrze gnieźnieńskiej od XIV do początków XIX wieku. Kolejne dwa referaty dotyczyły katedry wrocławskiej: ks. prof. dr hab. Kazimierz Dola (Opole) przedstawił obraz rozwoju i roli muzyki w tamtejszym środowisku w XV stuleciu, natomiast ks. prof. dr hab. H. J. Sobeczko wskazał na zachowane księgi liturgiczne, ze szczególnym uwzględnieniem *Liber Ordinarius* z 1563 r. jako na ważne źródła poznania muzyki w liturgii.

Następne wystąpienia dotyczyły bezpośrednio spraw kształcenia muzycznego. Doc. dr hab. Klaus Peter Koch (Bergisch Gladbach) omówił kształcenie śląskich kantorów i organistów od XVI do XVIII w. ze szczególnym uwzględnieniem tych muzyków, których wymienia - i określa jako Ślązaków Johann Mattheson w swoim leksykonie opublikowanym w 1740 roku. Z kolei dr Petr Koukal (Opava) scharakteryzował siedemnastowieczne, jezuickie szkoły muzyczne na Śląsku i Morawach. Wreszcie prof. dr Hubert Unverricht (Eichstätt) przeanalizował procesy kształcenia ewangelickich muzyków kościelnych na Śląsku w XVIII i XIX w., natomiast prof. dr Rudolf Walter (Mainz) przedstawił działalność Instytutu Muzyki Kościelnej i Pedagogiki Muzycznej Uniwersytetu Wrocławskiego.

Także kolejne referaty dotyczyły różnych problemów związanych z pedagogiką muzyczną. Dr Lucian Schiwietz (Bergisch Gladbach) przeanalizował pod tym kątem relacje zawarte na łamach wrocławskiego czasopisma *Eutonia* (1829-1837), mgr Bernward Speer (Bergisch Gladbach) przedstawił pedagogiczną działalność Bernharda Kohego (1821-1897), natomiast mgr Józef Chudalla (Opole) skoncentrował się w swoim referacie na pedagogicznych wartościach chorałów organowych wydawanych na Śląsku w XIX i XX wieku.

Pierwszy dzień omawianej konferencji zakończył bardzo interesujący koncert kameralistów wrocławskich *Cantores Minores Wratislavienses* pod dyrekcją Piotra Karpety. Program w całości wypełniły dzieła twórców związanych ze Śląskiem: Thomasa Stolzera (ok. 1480-1526), Simona Madelki (2 poł. XVI w.), Georga Rudolfa (1550-1587), Johannes Nuciusa (1556-1620), Thomasa Fritscha (1563-1620), Samuela Beslera (1574-1625), Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego (ok. 1665-1734), Rudolfa Halaczinsky'ego (ur. 1920) oraz Józefa Świdra (ur. 1930).

Drugi dzień sesji dotyczył problematyki kształcenia muzyków kościelnych na Śląsku w obecnym stuleciu. Dr Remigiusz Pośpiech (Opole) omówił działalność i znaczenie Konserwatorium Muzycznego Tomasza Cieplika w

Bytomiu, ks. dr Edward Poloczek (Katowice) zaprezentował Metropolitalne Studium Organistowskie w Katowicach, natomiast ks. mgr Bogdan Kicinger przedstawił genezę i rozwój Studium Muzyki Kościelnej w Opolu.

Ostatni z wygłoszonych w ramach sesji referatów, ks. prof. dra hab. Tateusza Przybylskiego SDB (Kraków), dotyczył działalności Salezjańskiej Szkoły Organistowskiej w Przemyślu, która założona została przez pochodzącego ze Śląska ks. Antoniego Chlondowskiego SDB, a wielu spośród jej wychowanków do dziś służy swoimi umiejętnościami w wielu śląskich parafiach.

Po podsumowaniu i zakończeniu obrad uczestnicy sesji przenieśli się do Opolu, gdzie w auli Wydziału Teologicznego UO miało miejsce uroczyste zakończenie jubileuszu 20-lecia opolskiego Studium Muzyki Kościelnej. Głównym punktem programu był wykład prof. dra hab. Helmuta Loosa (Chemnitz), który podjął niezwykle interesujący i ciągle aktualny temat: *Czy istnieje "prawdziwa" muzyka kościelna?* Omawiane uroczystości stały się także okazją do przypomnienia początków Studium, jak też uhonorowania tych, którzy te początki tworzyli. Warto wymienić w tym miejscu ich nazwiska: mgr Alfred Bączkiewicz, ks. Wenancjusz Kądziołka, ks. mgr Jerzy Kowolik, mgr Jan Ludwig, ks. prof. dr hab. Alojzy Marcol, ks. prof. dr hab. Helmut Jan Sobeczko. Podkreślmy jeszcze, iż połowa z nich związana jest z opolskim Studium do dnia dzisiejszego.

Na koniec niniejszego sprawozdania należy jeszcze dodać, że wszystkie wygłoszone w ramach sesji referaty zostaną ogłoszone drukiem. Będzie to możliwe dzięki dotacji przyznanej przez Komitet Badań Naukowych PAN. Ponadto sesję sponsorowali: Herder-Institut z Marburga oraz Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno Kulturalnych w Polsce z siedzibą w Opolu.

Remigiusz Pośpiech